

Przeczytaj fragment *Klecha sezamowych* Bolesława Leśmiana.

Po śmierci męża Mustafy wdowę Marudę i jej syna Aladyna odwiedza krewny Roeoender.

Wówczas Roeoender rzekł do Marudy:

- Powiedz mi, moja Marudo, jakie właściwie rzemiosło uprawia Aladyn? Jest on już w tym wieku, kiedy każdy młodzieniec samodzielną pracą na chleb zarabia.

Aladyn spuścił zawstydzone oczy, a Maruda odpowiedziała:

- O mój szwagrze! Aladyn jest leniem i nicponiem. Żadnego rzemiosła dotąd się nie nauczył. Jedyne jego zajęcie jest nieustanne wałęsanie się po mieście z ulicznikami. Może ty jednak, jako stryj rodzony potrafisz go nakłonić i zachęcić do jakiegokolwiek pracy.

Roeoender uśmiechnął się, że go bardzo martwi lenistwo Aladyna, i rzekł:

- Mój Aladynie! Jeżeli chcesz żyć ze mną w przyjaźni, musisz sobie obrać jakikolwiek zawód. Należę do ludzi dobrych, ale jednocześnie surowych. Nie znoszę uporu i nieposłuszeństwa. Jeśli szlachetna sztuka krawiecka nie odpowiada twoim upodobaniom, zostań kupcem. Sam sklep w mieście założę, napelnę go bogatym i wyborowym towarem, dam dukatów tyle, ile stan kupiecki wymaga - bylebyś tylko zajął się pracą poważną i przestał włóczyć się po mieście z ulicznikami. Kupię ci szaty wspaniałe, abyś wyglądał jak bogaty kupiec, i poznam cię z najszlachetniejszymi kupcami naszej ojczyzny. Odpowiedzże, czy ci się podoba mój pomysł i czy chcesz zostać kupcem?

- Stryjaszku! - zawołał uradowany Aladyn. - Zawód kupiecki od dawna był moim marzeniem. Włóczę się z towarzyszami po mieście, przyglądam się wystawom sklepowym i roilem, że sam kiedyś będę właścicielem sklepu, gdzie pełno dywanów różnowzorych, jedwabi pozłocistych, adamaszków malowanych w kwiaty i kaszmirów, na których kwitną haftowane drzewa, stoją haftowane rumaki, a nad jedwabnym brzegiem haftowanych jezior siedzą haftowani ludzie i zarzucają w głąb jedwabnych fal długie haftowane wędkę. Nie sądziłem wszakże, iż marzenie moje spełni się kiedykolwiek, bo ojciec mój był ubogim krawcem i nie mógł założyć dla mnie sklepu ani przystroić mnie w bogate szaty kupieckie. Obiecuję ci, mój stryjaszku, być pilnym i pracowitym kupcem. Pomysł twój podoba mi się tak bardzo, że będę ci posłuszny i przestanę odtąd włóczyć się po mieście z ulicznikami.

Maruda była zachwycona odpowiedzią Aladyna.

- Drogi szwagrze! - rzekła do Roeoendra. - Widzę, że pod twoim dobroczynnym wpływem Aladyn stanie się nareszcie człowiekiem pracowitym. Dobroć twoja i szczodrość raz jeszcze mnie przekonały o tym, że jesteś naprawdę stryjem Aladyna, bratem mego męża i moim szwagrem. Toteż oddaję Aladyna pod wyłączną twoją opiekę i kierownictwo.

I. Zadania do tekstu

1. We fragmencie tekstu występuje:

- ☐ A) przedmiot fantastyczny ☒ B) opis przedmiotu
☐ C) narracja pierwszoosobowa ☐ D) określenie czasu akcji

2. O Roeoenderze można powiedzieć, że:

- ☒ A) nie jest szczery wobec Marudy i Aladyna ☐ B) nic nie mówi o sobie
☐ C) od dawna opiekuje się wdową i jej synem ☐ D) chce podarować Aladynowi swój sklep

3. Aladyn w opinii matki jest:

- ☐ A) hulaką ☐ B) rzezimieszkiem ☐ C) samolubem ☒ D) lekkoduchem

4. Wizja zostania bogatym kupcem wywołała u Aladyna:

- ☐ A) zaskoczenie ☐ B) oszołomienie ☒ C) entuzjazm ☐ D) wzruszenie

5. Podkreślony fragment zawiera:

- ☐ A) wspomnienie dywanu, który widział na targu Aladyn ☒ B) obraz przepychu orientalnego kramu
☐ C) opis kramu, który miał otrzymać Aladyn ☐ D) wyliczenie towarów w kramie Roeoendra

6. Roeoender oczarował Marudę:

- ☐ A) bogactwem ☐ B) rozsądkiem ☐ C) zaradnością ☒ D) troskliwością

II. Zadania do lektur

7. Ojciec Toma (*Skrzynia władcy piorunów*) zajmował się:

- ☐ A) matematyką ☒ B) psychologią ☐ C) pedagogiką ☐ D) historią nauki

8. Nikola Tesla (*Skrzynia władcy piorunów*) urodził się:

- ☐ A) we Francji ☐ B) w rodzinie nauczycieli
☐ C) jako pierwsze dziecko w rodzinie ☒ D) podczas burzy

9. Zwierzęciem nie był (*Skrzynia władcy piorunów*):

- ☐ A) Spajk ☐ B) Maćak ☐ C) Rod ☒ D) Mikrus

10. Nikola Tesla (*Skrzynia władcy piorunów*) w dzieciństwie wyróżniał się:

- ☒ A) niezwykłą wyobraźnią ☐ B) zdolnościami artystycznymi
☐ C) wyjątkową sprawnością fizyczną ☐ D) umiejętnością przewidywania przyszłości

11. Nikola Tesla (*Skrzynia władcy piorunów*) nie zbudował:

- ☐ A) silnika elektrycznego ☐ B) silnika z napędem chrabąszczowym
☐ C) turbiny wodnej ☒ D) maszyny zapisującej myśli

12. W świecie przedstawionym w powieści *Skrzynia władcy piorunów* nie występuje:

- ☐ A) stary parasol ☐ B) strach na wróble ☐ C) skuter ☒ D) ciężarówka

13. Zaszyfrowane listy do Toma (*Skrzynia władcy piorunów*) były pisane na:

- ☐ A) kartkach z zeszytu ☐ B) starych rysunkach Toma
☒ C) notatkach Nikoli Tesli ☐ D) pożółkłych notatkach ojca

14. Wydarzeniem należącym do wątku pobocznego w powieści *Skrzynia władcy piorunów* jest:

- ☒ A) wypadek Julii i jej taty ☐ B) obserwacja hotelu przez Toma i Julię
☐ C) wyprawa psów do lasu ☐ D) rozmowa Julii z Goodmanem

15. We fragmencie wiersza Leopolda Staffa pt. *Chwila*:

- ☐ A) podmiot liryczny się nie ujawnia ☒ B) zawarta jest refleksja o upływie czasu
☐ C) jest mowa o malarstwie ☐ D) wyrażony jest żal za minionym czasem

*Że mija? I cóż, że przemija?
Od tego chwila, by minęła,
Zaledwo moja, już niczyja,
Jak chmur znikome arcydzieła.*

16. W tekście wiersza nie ma rymów:

- ☐ A) dokładnych ☐ B) krzyżowych ☐ C) żeńskich ☒ D) okalających

17. Krótkim utworem epickim mającym na celu pouczenie jest:

- ☐ A) baśń ☐ B) legenda ☒ C) bajka ☐ D) powieść

III. Nauka o języku

18. Czasownikiem dokonanym jest:

- ☒ A) złączyć ☐ B) zmywać ☐ C) zdawać ☐ D) zwiedzać

19. Ławki na skwerku zostały zrobione ze starych skrzynek po owocach. - w zdaniu:

- ☐ A) jest okolicznik ☒ B) są trzy przydawki
☐ C) jest orzeczenie czasownikowe ☐ D) są dwa dopełnienia

20. Osobową formą czasownika jest:

- ☒ A) upieczmy ☐ B) upiec ☐ C) upieczono ☐ D) piekąc

21. Na atakujących miasta łodziach wikingów były umieszczane głowy smoków. - zdanie:

- ☐ A) ma podmiot logiczny ☐ B) jest w stronie czynnej
☒ C) ma orzeczenie imienne ☐ D) jest złożone

22. Podmiot szeregowy jest w zdaniu:

- ☒ A) Z zagajnika wynurzyli się spacerowicze i grzybiarze.
☐ B) Szklane i metalowe rzeźby zachwycaly różnorodnością form.
☐ C) Poszukiwano linoskoczków, kuglarzy i magików.
☐ D) Pieszo, konno i w karocach zmierzali do stolicy poddani ciekawi królewskiej wizyty.

23. Stopień wyższy i najwyższy posiada wyraz:

- ☐ A) kamienna ☐ B) wczorajszy ☐ C) tutaj ☒ D) źle

24. Formę trybu rozkazującego ma wypowiedzenie:

- ☐ A) Zakaz używania ognia. ☐ B) Nie otwierać okien!
☒ C) Niech nam żyje! ☐ D) Już idziemy!

25. Nie tylko najlepsi w konkursie zostali nagrodzeni. - funkcję podmiotu w zdaniu pełni:

- ☐ A) rzeczownik ☐ B) przysłówek ☒ C) przymiotnik ☐ D) liczebnik

26. Gatunkiem dziennikarskim, w którym dominuje dialog jest:

- ☐ A) sprawozdanie ☐ B) powieść ☒ C) wywiad ☐ D) opowiadanie

27. Zdaniem złożonym podrzędnie jest:

- ☐ A) Mam jeszcze czas, więc zaczekam. ☒ B) Posprzątaj, kiedy skończysz malować.
☐ C) Wyjeżdżam i nie wrócę prędko. ☐ D) Słyszę, ale nie rozumiem.

28. Zaimkiem przymiotnym jest:

- ☒ A) jakiś ☐ B) jemu ☐ C) teraz ☐ D) kto

29. Zapakowałem do pudełka kilka - zdania nie można uzupełnić wyrazem:

- ☒ A) odzież ☐ B) talerz ☐ C) paprykarz ☐ D) kołnierz

30. Związek frazeologiczny pochodzący z Biblii to:

- ☐ A) syreni śpiew ☐ B) jabłko niezgody ☒ C) hiobowe wieści ☐ D) pięta Achillesa